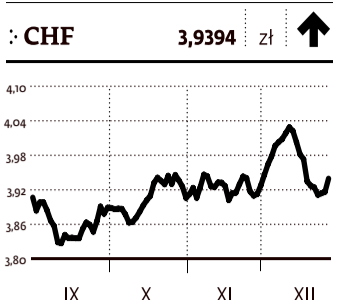
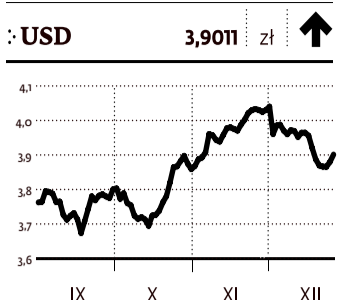
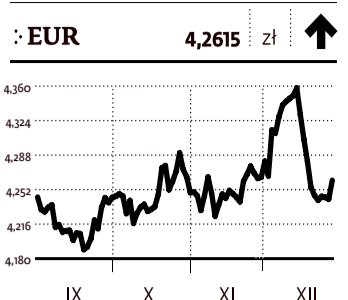

Notowania
31.12.2015

Kursy walut są średnimi podanymi przez NBP

Indeksy giełdowe
31.12.2015 r.

nazwa	wartość (pkt)	zmiana (%)
WIG	46 467,38	-1,22
WIG20	1 859,15	-1,80
WIG30	2 075,51	-1,80
mWIG40	3 567,05	-0,88
swIG80	13 211,23	1,33
WIG-BANKI	6 086,60	-1,65
WIG-BUDOWNICTWO	2 926,28	-0,15
WIG-CHEMIA	16 458,51	-1,58
WIG-DEWELOPERZY	1 513,35	0,22
WIG-ENERGIA	2 928,40	-2,48
WIG-INFORMATYKA	1 611,73	-0,49
WIG-MEDIA	3 942,07	-1,85
WIG-PALIWA	4 468,32	-1,04
WIG-SPOZYWCZY	3 420,99	1,66
WIG-SUROWCE	1 956,85	-2,10
WIG-TELEKOMUNIKACJA	807,99	-1,82

WIG30

nazwa	kurs (zł)	zmiana (%)	obroty (tys.)
ALIOR	66,50	0,30	100,30
ASSECOPOL	58,80	-0,35	103,78
BOGDANKA	33,21	-1,45	120,9
BORYSZEW	4,70	0,00	173,8
BZ WBK	284,00	-0,96	165,59
CCC	138,55	3,40	242,76
CYFRPLSAT	20,88	-3,56	141,22
ENEA	11,30	-1,05	67,61
ENERGA	12,64	-0,71	112,75
EUROCASH	48,50	-5,83	221,53
GRUPA AZOTY	99,50	0,00	80,24
GTC	7,15	0,00	47,34
HANDLOWY	71,90	-4,39	15,89
ING BSK	117,15	-4,29	145,84
JSW	10,65	1,43	5,29
KERNEL	48,10	0,00	76,69
KGHM	63,49	-2,32	323,33
LOTOS	27,00	-1,75	510,3
LPP	555,05	-5,20	259,09
MBANK	314,00	-2,18	87,41
ORANGE PL	6,56	-2,81	238,33
PEKAO	143,50	-2,05	258,95
PGE	12,79	-4,05	194,66
PGNIG	5,14	-2,10	181,59
PKN ORLEN	67,85	-0,56	466,00
PKO BP	27,33	-1,12	29,24
PKP CARGO	68,44	2,15	380,3
PZU	34,02	-1,22	342,52
SYNTHOS	3,81	-5,22	97,30
TAURON	2,88	-1,71	100,03

OPINIA

Azja to nie tylko Państwo Środk

dr Małgorzata Bonikowska
prezes Centrum Stosunków Międzynarodowych, partner w ośrodku ThinkTank

Z polskiej perspektywy Azja to dziś prawie to samo co Chiny. Trudno się dziwić: na sklepowych półkach chińskie produkty, w telewizji relacje ze spotkań chińskiego prezydenta z Barackiem Obamą i brytyjską królową, zdjęcia prezydenta Andrzeja Dudy na forum gospodarczym w Szanghaju, zapewnienia o współpracy i znaczeniu nowego jedwabnego szlaku dla Polski. Zmiana rządu nie zmieniła polityki wobec Państwa Środka, dla którego nadal chcemy być bramą do Europy.

Takie same plany mają nasi partnerzy z Grupy Wyszehradzkiej. Najaktywniejsze są Węgry, które jako jedyne w regionie wypracowały oficjalną strategię wobec Chin i gdzie wszystkie siły polityczne popierają wzmocnienie tych relacji. Kraj ten przyciągnął w 2014 r. 90 tys. chińskich turystów, działają tam cztery Instytuty Konfucjusza (tyle, ile w cztery razy większej Polsce), podpisano 24 partnerstwa miast (Polska ma 42), a 1 maja 2015 r. przywrócono zawieszony trzy lata wcześniej bezpośrednie połączenie lotnicze z Pekinem. Chiny to największy partner handlowy Węgier w Azji, a w całym bilansie czwartym partnerem w imporcie i 15. w eksporcie.

Z kolei Czesi mają tylko jeden Instytut Konfucjusza, nie mają też bezpośrednio połączenia do Pekinu, ale Praga i tak przyciąga rekordową ilość chińskich turystów (211 tys. w 2014 r.). W pretendowaniu do bycia chińską bramą najsłabiej idzie Słowacja, która obsługuje zaledwie kilkanaście tysięcy chińskich turystów rocznie i słabo przyciąga inwestycje, ale za to planuje m.in. joint venture na uruchomienie linii WDL (60 proc. Chińczycy, 40 proc. Słowacy), które mają obsługiwać połączenia z Bratysławą do Tiencinu i innych miast.

Spośród krajów wyszehradzkich tylko Polska ma podpisane z Chinami partnerstwo strategiczne, ale nie zdefiniowano, co ta formuła w zasadzie oznacza, więc obie strony mogą ją odmiennie rozumieć. Jedno jest pewne: Polska widzi siebie jako lidera regionu w formie 16+1 (Europa Środkowa i Wschodnia plus Chiny), od 2011 r. prowadzi rządowy program Go China i serio podchodzi do rozwoju naszych stosunków, zwłaszcza gospodarczych, starając się skupić na poprawie eksportu, który jest dziewięć razy mniejszy niż import. Temu ma służyć m.in. otwarcie konsulatu w Chengdu, stolicy Syczuanu, która została połączona „mostem kolejowym” z Łodzią przez Rosję.

Nie próżnuje też przedstawicielstwo polskiego Ministerstwa Rolnictwa w Pekinie, starając się wprowadzić na chiński rynek więcej naszych produktów spożywczych, zwłaszcza owoce i wieprzowinę, której importu w 2014 r. zakazano. Miejskowy rynek jest dość zamknięty i Polska

oczekuje większego otwarcia. Chce też przyciągnąć więcej inwestycji i turystów (obecnie przyjeżdża ich rocznie do Polski tylko 35 tys.). Jest o co walczyć, bowiem w 2013 r. prawie 100 mln obywateli Państwa Środka odbyło zagraniczne podróże, wydając na to 130 mld dol.

Znaczenie stosunków z drugą gospodarką świata jest istotnie ogromne, jednak warto pamiętać, że Azja to nie tylko Chiny. Co więcej, ruchy Państwa Środka na arenie międzynarodowej są bacznie obserwowane przez jego sąsiadów, a zaniechania w relacjach z nimi – odbierane jako deklaracja. Dlatego trzeba równoważyć intensywność kontaktów i nie zaniedbywać miejsc, które są dla nas równie, a może nawet bardziej atrakcyjne ze względu na większe dopasowanie potencjałów oraz dodatkowe czynniki polityczne i społeczne.

Ponad 1,2-mld rynek wewnętrzny Indii to dla zachodnich producentów alternatywa dla Chin

Kiedyś Polska chciała być drugą Japonią, lecz dziś już mało kto o tym pamięta. A szkoda, bo Kraj Kwitnącej Wiśni to wciąż potęgą: czwarta gospodarka świata i główny sojusznik Zachodu w Azji, czwarty inwestor w Polsce (kilkanaście miliardów euro, 270 firm) po USA, Francji i Niemczech oraz ważny partner handlowy, choć wartość naszych obrotów spada (2,6 mld dol. w 2013 r.). Abenomiaka premiera Shinzo Abego pomaga Japonii wychodzić z wieloletniej gospodarczej stagnacji, lecz wyzwania wciąż nie brakuje. Największym jest szybkie starzenie się społeczeństwa, a także napięcia w relacjach z sąsiadami, wciąż pamiętającymi o krzywdach wojennych.

Drugą gospodarką Azji, Indie, to kolos, który wciąż nie pokazuje swego pełnego potencjału, ale zwraca coraz większą uwagę na międzynarodowe relacje gospodarcze. Premier Narendra Modi jest nawet obwiniany o zaniedbywanie spraw wewnętrznych przez ciągłe podróżowanie, co jednak przekłada się na wzmocnienie wizerunku tego kraju jako regionalnej potęgi. Indie są zaniepokojone rosnącym znaczeniem Chin, dlatego nie mogą sobie pozwolić na bierność. W Azji zależy im przede wszystkim na rozwoju relacji gospodarczych z państwami sąsiedzkimi i zapewnieniu wolności żeglugi na Morzu Południowochińskim, które stało się ostatnio prawdziwym polem bitwy o zło i wpływy. Ponad 1,2-mld rynek wewnętrzny Indii to z kolei w oczach zachodnich producentów znakomita alternatywa dla Chin. Rząd Modiego pod hasłem „Make in India” zachęca za-

graniczne firmy do przenoszenia produkcji nad Ganges. Warto, aby te starania dostrzegły także polskie firmy, zwłaszcza że nasze obroty handlowe – 2 mld dol. – są znacznie poniżej potencjału.

Ciekawym miejscem dla Polski może być też Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), także dlatego, że pracownicy buduje swój jądolny rynek, liczący ponad 630 mln konsumentów. To proces żmudny i przewidziany na dekady, jednak wiele udało się już osiągnąć, m.in. prawie całkowite ujednoczenie tariff. Gospodarka 10 państw ASEAN w ostatnim dekadzie rozwijała się w tempie 13,5 proc. rocznie. Z podobną powierzchnią co Unia Europejska i o 20 proc. większą ludnością wspólnota gospodarcza ASEAN stanie się jednym z największych zintegrowanych rynków świata. Pod wieloma względami zamiar budowy w Azji strefy wolnego handlu, zaproponowany na początku lat 90. przez Tajlandię, jest podobny do projektu Wspólnego Rynku w Europie.

2016 r. przyniesie kilka istotnych wydarzeń, które będą miały znaczenie dla określenia relacji Polski oraz Europy Środkowej i Wschodniej z krajami Azji. Po pierwsze, formalne uruchomienie 1 stycznia Wspólnoty Gospodarczej ASEAN zintensyfikuje działania 10 państw w kierunku przyciągnięcia europejskiego kapitału. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na rozwój sytuacji w Mjanmie po niedawnych wyborach parlamentarnych i zwycięstwie partii kierowanej przez noblistkę Aung San Suu Kyi, które umożliwiły szersze działania polskim podmiotom ze względu na większe otwarcie lokalnego rynku, i poszukiwanie przez nowy rząd alternatyw dla Chin. Jednocześnie wybory na Filipinach w maju 2016 r. i przetasowania wśród liderów Wietnamskiej Partii Komunistycznej będzie można wykorzystać dla zacieśnienia stosunków gospodarczych z tymi krajami.

Nowy impuls relacjom bilateralnym, bardzo ważnym dla zrównoważenia relacji z Chinami, powinny nadać zapowiedziane wizyty premiera Indii w Polsce i prezydenta RP w Indiach. Z kolei Tajwan w połowie stycznia wybierze nowego prezydenta, a najpewniej panią prezydent, bo w sondażach z dużą przewagą prowadzi proniepodległościowa kandydatka Tsai Ing-wen. Jeśli te sondaże się potwierdzą, należy się spodziewać dystansowania się od Chin i szukania wzmocnienia relacji z nowymi partnerami, w tym z Europą. Prawie 90 proc. mieszkańców wyspy określa się dziś jako Tajwańczycy, a nie Chińczycy, i jest przeciwko zjednoczeniu. Wreszcie listopadowe wybory prezydenckie w USA wpłyną zapewne na wyrównanie amerykańskiego zwrotu ku Azji na rzecz większego zaangażowania Waszyngtonu w innych rejonach świata, zwłaszcza na Bliskim Wschodzie i zapewne także w Europie.

DZIENNIK GAZETA PRAWNA

Redakcja:
ul. Okopowa 58/72
01-042 Warszawa
tel. 22 530 40 40
faks 22 482 40 39; e-mail: dgp@infor.pl

Redaktor naczelna:
Jadwiga Sztubińska

Zastępcy redaktora naczelnego:
Krzysztof Jedalik (pierwszy zastępca),
Paweł Nowacki, Dominika Sikora,
Marek Tejchman

Sekretarze: Łukasz Bak – szef sekretariatu,
Rafał Drzewiecki, Anna Godlewska,
Wojciech Lysak, Elżbieta Pietrak,
Mirosław Mazanec, Mira Suchodolska

Szefowie działów
Ekonomia i Spółczesność: Marcin Hadaj
Podatki i Księgowość:
Katarzyna Jędrzejewska
Firma i Prawo oraz Prawnik:
Barbara Kasprzycka
Samorząd i Administracja
oraz Kadry i Płace: Urszula Wróblewska
Opinie: Michał Potocki
Magazyn: Anna Masłoń, Andrzej Andrysiak
Kultura: Jakub Demiańczuk
Dodatki poradnicze: Marta Gądomska-Byrska
Gazeta Prawna.pl: Lidia Raś
Forsal.pl: Szymon Ostrowski

Dziennik.pl: Magdalena Birecka
Szef działu foto: Krzysztof Cieśliewicz
Szef studia DTP: Jacek Obrusiewicz
Główny grafik: Cezary Cichocki

Biuro reklamy
(tel. 22 530 44 44, faks 22 530 41 10)
Dyrektor Centrum Reklamy:
Katarzyna Jasińska-Szulc
Komunikaty, ogłoszenia:
Beata Witkowska,
tel. 22 530 43 94
Nekrologi i kondolencje:
Mariusz Zarzycki,
tel. 22 482 42 06

Rzecznik prasowy, PR:
Agata Broda/ Joanna Trzaska-Wieczorek,
tel. 22 531 49 81

Biuro obsługi klienta:
ul. Okopowa 58/72
01-042 Warszawa
tel. 22 761 31 27
801 626 666
e-mail: bok@infor.pl

Partnerskie biura ogłoszeń:
Mariusz Zarzycki,
tel. 22 482 42 06
Produkcja:
Elżbieta Stämmer,
tel. 22 530 42 24
Druk: Agora SA (Warszawa, Pila)
Agora Poligrafia Sp. z o.o. (Tychy)

INFOR

Wydawca Dziennika Gazeta Prawna:
Infor BIZNES Sp. z o.o.
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 530 40 40.
Prezes zarządu: Ewa Świątuniuk
Wiceprezes zarządu: Monika Szulc-Wąsikowska

Grupa INFOR PL
Prezes zarządu: Ryszard Pierkowski

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania tekstów. Rozpowszechnianie materiałów redakcyjnych zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej bez zgody wydawcy jest zabronione.

Zamówienia na prenumeratę przyjmują:
RUCH SA,
Kolporter SA,
Garmond Press,
GLM, AS Press
oraz urzędy pocztowe.

Informacje o prenumeracie:
tel. 22 761 31 27,
gazetaprawna.pl
/prenumerata

Depozyty 30.12.2015 r.

WIBOR

1 miesiąc	1,6600
3 miesiące	1,7200
6 miesięcy	1,7700
12 miesięcy	1,7900

LIBOR - USD

1 miesiąc	0,4275
3 miesiące	0,6122
6 miesięcy	0,8444
12 miesięcy	1,1748

LIBOR - EUR

1 miesiąc	-0,2050
3 miesiące	-0,1279
6 miesięcy	-0,0386
12 miesięcy	0,0593

LIBOR - CHF

1 miesiąc	-0,7980
3 miesiące	-0,7560
6 miesięcy	-0,6906
12 miesięcy	-0,5916